

איש התנועה והרעיון

איש התנועה היה יעקב, איש תנועה מובהק בכל רמ"ח אבריו. היה ער וחוסס בחיים הציבוריים, נותן דעתו על כל מאורע ובעיה ציבורית ומדינית, בין אם היו אלה בעיות של הפוליטיקה העולמית, של מדינת ישראל או עניני היהדות, הציונות, הסוציאליזם, תנועת הפועלים בארץ, התנועה הקיבוצית וכו'.

איש המסק היה יעקב, מרכז ענף חקלאי חשוב, והתמסר לו בכל נפשו ומאדו; אבל לא איש מסק מוגבל, המצטמצם במסגרת ענפו ואינו נותן דעתו על ענינים הכלליים. אך בפעולתו המסקית היה ונטאר איש תנועה, הרואה במסק הקיבוצי את התגשמותו של רעיון החברה הקיבוצית, סחרי בראשית היה הרעיון בהכרתו של יעקב, ומכאן צמחה והתפתחה גם פעולתו המסקית הסיסטית והמרו-סבת. על כן לא הסתפק - ולא יכול היה להסתפק - אך ורק בתפקידו בענף. באופן אורגני סאף לפעילות ציבורית, כי היתה זאת פונקציה הכרחית של אישיותו, מהותו ורוחו הסוערת. פעם בקרבו אחד היצרים הטובים, הקונסטרוק-טיביים, הוא יצר הפעילות הפורה והמפרה.

אילולא ניתק פתגל חייו ללא עת, חיינו, ללא ספק, עוד רואים אותו הרבה בפעילותו הברוכה בתחומים סונים של חיי החברה והתנועה. חקפאון בחיי התרבות והחברה, שהסתרר בתקופה מסויימת במסקנו, הדריך את מנוחתו, והוא לא החסה ולא התאפק. על כן נכנס בחורף תסט"ז ראסו ורובו באירגון ירה-העיון במסק, ובחורף הבא, בסנת תסי"ז, אירגן את סבוע-העיון, ועוד היתה ידו נסויה.

היה מסור ונאמן לקבוצה ולדרכה, ואת כל צעדיו היה מודד ובודק בפלס התנועה הקיבוצית. לא אחת הביע צערו, כסחיה נראה לו, כי אין קנאות (קנאות במובן החיובי של המלה) לקבוצה טוררת בחיינו במידה מספקת. מימי לא ראה את הקיבוץ כחטיבה מסקית או חברתית נפרדת, אלא כחלק אורגני ובל-תי נפרד מהתנועה כלה. מתוך טיחותי המרובות עם המנוח על הקבוצה ועל בעיותיה, הייתי יכול לנסח את חסקפתו בענין זה בערך כך: אין קבוצה בלי תנועה. ובתנועה הקיבוצית היה חי בכל יסותו, גם כסעסק בעבודתו היום-יו-מית האפורה.

ולא רק יחווה של הקבוצה ועניניה עמדו במרכז התענינותו. לא פחות מזה היה נותן דעתו, כאיש האיריאה והתנועה, גם על המסך מפעלנו. על כן מוד-אג היה תמיד לעתיד מסקנו והיה אומר: עלינו רק להחזיק מעמד, עד אשר יג-דלו בנינו ויטובו חבוגרים מהצבא. וכסנראה אותם נכנסים לכל ענפי המסק,

לכל תחומי החיים המסקיים, החברתיים, ההנהלתיים והתרבותיים, נוכל להיות בטוחים, שמפעלנו יימסך, יתרחב ויסגסג. אולם עד אז עלינו לעסות מאמצים, כדי שנוכל למסור לידי דור ההמשך מסך וחברה, הראויים לסמם.

יעקב האמין בנוער, כי אהב את הנוער, היה סיפוס מובהק של "ידיד ילדים", והם מצדם סילמו לו כגמולו. יחסו זה אל בני הנעורים לא מקרי היה, שכן נבע הוא מתכונתו היסודית של אב למופת. לילדיו הוא לא רק אב היה, אלא גם חבר טוב ומדריך, ואת תכונת האכחות שבו הרחיב ביחסו לכל הנערים, לכל הילדים.

בסנח האחרונה החלו מטלטים סימנים ברורים להתגטמות תקוותו של יעקב. בנינו ובנותינו הבוגרים, שחזרו מן הצבא, מחילים לחכנס בהדרגה לתחומי חיינו הסוניים ומכים סרסים בביחס-מולדתם. חבעיה של "אבות ובנים", שהיא סכיחה ומצויה לא רק בחברה האזרחית, אלא במידה לא קטנה גם במסקים קיבוציים, אינה קיימת אצלנו לחלוטין, היא ממנו והלאה. סוררים בחברתנו וב-מסקנו יחסי-אמן-וכבוד הדדיים ורצון כן לפעולה מסותפת, וקיימת דאגה עמו-קה מסותפת לעתידה של אסדות-יעקב. כבר עתה ניוחן לומר, טייס יסוד מספיק להאמין, כי המשך מפעלנו נתון בידיים נאמנות. אולם לא זכה יעקב לראות במו עיניו את ראסית התגטמותו של תקוותו, אותה נסא בלבו ולה חרד היה בכל נימי נפשו.

יהא דבר-התגטמות חלומו של המנוח נחמה פורתא לבני מטפתו ולכל חבריו, המתאבלים על הליכתו מאחנו ללא עת. שלום לעפרו.